

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/985/2017.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.III.10.238/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Mfv.III.10.238/2016/7. számú ítélete, valamint a Veszprémi Munkaügyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.193/2014/38. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítványozó (a perbeli felperes) a Veszprém Megyei Kormányhivatallal (a továbbiakban: alperes) szemben, baleseti táppénz ügyben hozott társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata tárgyában nyújtott be keresetet.
- [3] 2.1. Az indítványozó baleseti táppénz juttatásban részesült a Veszprém Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztár Szakigazgatási Szervétől (továbbiakban első fokú hatóság) 2013. július 29-i üzemi balesete alapján 2013. július 30. és 2014. február 19. napja közötti időszakra. Az indítványozó keresőképtelen állományba került később is: 2014. március 25. és 2014. május 26. közötti-, valamint 2014. június 3. és 2014. július 14. közötti időszakban is. A perben ezen utóbbi két időszak keresőképtelen állományát a háziorvos „8”-as kóddal kiállított (nem üzemi baleseti eredetű keresőképtelen minősítésű) dokumentummal igazolta. Az indítványozó az elsőfokú hatóságnál kérelmet terjesztett elő aziránt, hogy a keresőképtelen állománya további idejére, – 2014. március 25-től kezdődően is – üzemi baleseti táppénzben részesüljön, mert véleménye szerint ezen keresőképtelen állapota is visszavezethető a 2013. július 29-i üzemi balesetére. Az első fokú hatóság a kérelmet elutasította, mert indokolása szerint a keresőképtelenség igazolása a jogszabályok alapján kiállított orvosi igazolás alapján fogadható csak el, ha annak minősítése üzemi baleset esetén

az „1”-es orvosi kód. Az indítványozó háziorvosa ezen időszakra a keresőképtelen igazolást „8”-as kóddal adta ki, amit az elsőfokú hatóság megkeresésére megerősített.

- [4] 2.2. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Országos Egészségbiztosítási Pénztár (továbbiakban másodfokú hatóság) az első fokú határozatot helyben hagyta, ugyanazon érvek alapján.
- [5] 2.3. Az indítványozó ezt követően fordult a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: bíróság) és keresetében kérte a közigazgatási határozat felülvizsgálatát, mert jogellenesnek tartotta, hogy háziorvosa igazolása folytán kezelése alatt szüntették meg baleseti táppénze folyósítást. Kereseti kérelme keresőképtelen állománya teljes idejére üzemi baleseti táppénz megállapítására irányult. Sérelmezte, hogy háziorvosa „önkéntesen átminősítette” betegségét és azzal együtt az igazoló kódot „8”-ra állította, hogy az orvosnak leletei alapján látnia kellett, hogy nem gyógyult fel. Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert véleménye szerint a támadott határozat sem eljárási, sem anyagi jogszabályt nem sértett, orvos szakmai véleményekkel alátámasztott módon állapította meg az üzemi baleseti táppénz folyósításának időszakát. A további időszakokra vonatkozóan okozati összefüggés hiánya miatt nem állapíthatta meg az alperes az üzemi baleseti táppénz jogosultságot.
- [6] A perben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdése rendelkezései értelmében az indítványozót terhelte annak bizonyítása, hogy 2014. február 26-át követően is fennálló keresőképtelensége üzemi balesetéből ered. A bíróság az indítványozó által elé tárt orvosi leletek értékeléséhez igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be. A szakvélemény alapján a bíróság megállapította, hogy az indítványozó egészségügyi panaszai kapcsán már korábban felmerülhetett volna, hogy azok nem feltétlenül az üzemi balesetre vezethetők vissza, azonban „fokozott gondosságból az üzemi baleseti keresőképtelen státuszát fenntartották”. A bíróság szerint az indítványozóra vonatkozó „komplex kivizsgálás tisztázta [...] azt 2014. februárban, hogy az elhúzódó derékpanaszok hátterében ekkor már nem traumás elváltozás áll”, tehát egészségügyi panaszai nem hozhatók közvetlen összefüggésbe üzemi balesetével. Az orvosszakértői megállapításokat a bíróság egyértelműnek, hiánytalanoknak és pontosnak tartotta, ezért ítélezése alapjául elfogadta. A bíróság megállapította ítélete indokolásában, hogy „a szakvélemény nem állt ellentétben önmagával, vagy más orvosi véleménnyel”, így az indítványozó háziorvosának véleményével. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottsága is vizsgálta az indítványozó esetét és ugyanezen megállapításra jutott. A bíróság szerint „mind a háziorvos, mind az orvosszakértői bizottságok és az igazságügyi orvosszakértői vélemény egyértelműen és egységesen véleményezték azt, hogy felperesnél (indítványozónál) a 2014. február 26-át követő keresőképtelen

állapot nem tekinthető baleseti eredetűnek”. A bíróság az indítványozó részletes észrevételeire igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítést rendelt el, amely a korábbi orvosi véleményekkel azonos álláspontra jutott. A fentiekre tekintettel a bíróság a keresetet elutasította.

- [7] 2.4. A jogerős ítélet ellen az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helyt adás, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítása érdekében. Hivatkozott a Pp. 3. § (3) bekezdése, 141. § (2) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 182. § (3) bekezdése és 206. § (1) bekezdése megsértésére és arra, hogy szerinte a döntés az anyagi jogszabályok rendelkezéseibe ütközik. Kifogásolta, hogy nem kapta meg a per állásáról való tájékoztatást, hogy a bíróság döntését téves, tény- és iratellenes megállapításokra alapította és a bizonyítékokat iratellenesen értékelte. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság az ő kifogásait érdemben nem bírálta el.
- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a bíróság az eljárási szabályok megsértése nélkül hozta meg határozatát. A per tárgya orvosi szakkérdés volt, amelyről az elsőfokú hatóság a kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 45. § (2) bekezdése alapján beszerzett háziorvosi vélemény, a másodfokú eljárásban a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése a) pontja szerint, a rehabilitációs szakértői szerv véleménye, a perben pedig az indítványozó indítványa alapján készített és kiegészített igazságügyi orvosszakértői szerv véleménye egybevetésével döntött a bíróság. Az orvosszakértői vélemény az indítványozó által benyújtott orvosi iratokat is értékelte, és az orvosi vélemények egybehangzóak voltak. Az alperes szerint az indítványozó az eljárás során minden lehetséges bizonyítási indítvánnyal élt, a perbeli jogaival tisztában volt, részére az eljárási jogok érvényesítésére a bíróság minden szükséges tájékoztatást megadott.
- [9] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak és a jogerős határozatot hatályában fenntartotta. Indokolásában kifejtette, hogy a bíróság az indítványozó tájékoztatásának eleget tett, eljárása alapvetően megfelelt a jogszabályi követelményeknek, azonban a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt kötelezettségének nem jelentette teljesítését a jogszabály szövegének első tárgyaláson történő egyszerű ismertetése. Emiatt azonban nem látta indokoltnak az eljárás megismétlésének elrendelését, mivel úgy ítélte meg, hogy az eljárási hiba nem érintette lényegesen az indítványozó perbeli jogainak gyakorlását. Megállapította, hogy az indítványozó bizonyítási kötelezettségével és az igénybe vehető bizonyítási eszközökkel tisztában volt, bizonyítási indítványait erre tekintettel terjesztette elő. A Kúria indokolásában arra is utalt, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy

véleménye szerint a bíróságnak milyen további vizsgálendő tényre vagy körülményre kellett volna felhívnia figyelmét. Hivatkozva két korábbi döntésére, rámutatott arra, hogy „a Pp. szakértői bizonyítást szabályozó rendelkezései abban az esetben teszik lehetővé, egyben a bíróság kötelezettségévé további szakértői bizonyítás elrendelését, ha a szakvélemény aggályos: homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.” A Kúria nyomatékosította, hogy „a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésekre jutottak-e.” A Kúria megállapította, hogy az indítványozó üzemi baleseti keresőképtelen állományba helyezése nem képezte bizonyítás tárgyát, „e tény a felülvizsgálni kért határozat jogszerűségének megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel.” A Kúria továbbá megállapította, hogy a hatóságok „széleskörű bizonyítási eljárást folytattak le és a bíróság helytállóan mutatott rá ítéletében, hogy a perben vizsgálendő orvosi szakkérdésben a szakértői véleményt nem mellőzhette, a kiegészített szakvélemény pedig a közigazgatási eljárásban beszerzett véleményekkel nem állt ellentétben.” Végző következtetése szerint „a munkaügyi bíróság a per eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, súlyos, a döntés érdemi helyességét befolyásoló eljárási szabálysértést nem követett el. A bíróság a bizonyítékok értékelésének eredményeként – végző soron okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a társadalombiztosítási határozatok hatályon kívül helyezésére a felperes (indítványozó) keresetében felhozottak alapján nem volt ok.”

- [10] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [11] Ebben alapvetően a bizonyítás hiányát sérelmezte, és azt három okból állította.
- [12] Egyrészt arra hivatkozott, hogy a Kúria „figyelman kívül hagyta azt a tényt”, hogy az indítványozó által feltett kérdések nem, vagy csak részben kerültek az igazságügyi orvosszakértő elé. Ebben az indítványozó az Alaptörvény XIX. cikke (1) bekezdése és a XX. cikke (1) bekezdése sérelmét látta.
- [13] Állította továbbá, hogy komplex vizsgálatára 2014 februárjában nem került sor, csak 2015. április 27-én. Arra hivatkozott, hogy nincs semmilyen olyan adat, ami azt igazolná, hogy egészségügyi panaszai ne a baleset következményei lennének.
- [14] Sérelmezte, hogy ezáltal „a Kúria érdemben nem vizsgálta, figyelman kívül hagyta a komplex kivizsgálás tényét és megállapításait ezáltal az Abtv. XXIV. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz való joga sérült.”
- [15] Másrészről azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság véleménye szerint valótlan és megtévesztő adatok alapján döntött, nem ellenőrizte a szakértői véleményben megjelöltek hitelességét. Véleménye szerint ennek oka, hogy a szakértő tényleges vizsgálatot rajta nem végzett, csupán az orvosi iratok alapján fogalmazta meg

véleményét. Kifogásolta, hogy a bíróság – arra hivatkozva, hogy az nem képezte per tárgyát – nem vizsgálta a 2013. március 1-én Angliában bekövetkezett üzemi balesetét sem, ahogy arról adatok hiányában az orvosszakértő sem kívánt nyilatkozni.

- [16] Harmadrészt sérelmezte, hogy a Kúria nem folytatott le bizonyítást, így nem vizsgálta azt, hogy „feltáratlan kérelme” a háziorvos felelősségének megállapítására irányult. Az indítványozó hiánypótlásában az Alaptörvény II. cikkének megsértésére hivatkozott, minthogy kezeléseire és gyógyszereire nincs megfelelő anyagi forrása. Az Alaptörvény XII. cikke sérelmére előadta, hogy az államnak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a választott munkájával kapcsolatos joghátrányokat kiküszöbölje, minimalizálja. Az Alaptörvény XVII. cikke (3) bekezdése kapcsán arra hivatkozott, hogy az állam az egészséges és biztonságos munkafeltételek hiányából adódó jogsérelmeket támogatásokkal orvosolni köteles. Az Alaptörvény XIX. cikke kapcsán, mint a szociális biztonsághoz való joga sérelmeként értékelte, hogy a bíróságok tőle a baleseti üzemi táppénz juttatást „ténybeli indok nélkül, kizárólag jogi minősítésre alapozva” „vonták meg”. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikke sérelmét állítva úgy fogalmazott, hogy olyan ítéletek születtek ügyében, melyek „a tényeket figyelmen kívül hagyták és a bírói döntést véleményekre és BNO-kódokra alapozták”.
- [17] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [18] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott:
- [19] 4.1. Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságának alapfeltétele, hogy a sérelmezett alaptörvény-ellenes bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértse.
- [20] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [21] 4.2. Az indítványozó által hivatkozott Alaptörvény II. cikkének, XII. cikk (1)–(2) bekezdésének, XVII. cikk (3) bekezdésének, XIX. cikk (1) bekezdésének, XX. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének rendelkezései Alaptörvényben biztosított jogokat fogalmaznak meg. Az indítvány azonban ezen alaptörvényi cikkek vonatkozásában alkotmányjogi értelemben értékelhető indokolást – az erre történt hiánypótlási felhívás ellenére – sem tartalmaz.

- [22] Az indítványozó az indítványból megállapíthatóan alapvető jogai sérelmének állítását lényegében arra alapította, hogy az eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróság és a Kúria a rendelkezésre álló orvosi leletek és szakvélemények alapján szakjogi kérdésben másként döntöttek, mint ahogy azt indokoltnak tartotta volna és így végső soron a közigazgatási társadalombiztosítási hatóság nem ítélte meg számára a sérelmezett időszakra (is) üzemi baleseti táppénz folyósítását. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ténylegesen a bíróság által megállapított ténybeli következtetéseket és az ezek tisztázása érdekében megvizsgált bizonyítékok értékelését sérelmezte, melyek felülbírálatára kívül esik az Alkotmánybíróság alkotmányvédelmi feladatán.
- [23] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben jelen döntésében is rámutat arra, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés Indokolás [4]}.
- [24] Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, ezért azt Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2017. november 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró